

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/75/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119203876
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2119203876.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Dominika Horváthová, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, adresa C. XX, D., zastúpený advokátkou: Mgr. Jaroslava Krajčovičová Šoková, so sídlom SNP 10, Hlohovec, proti žalovaným 1. E. F. G. H., nar. XX.XX.XXXX, adresa D. X, I., zastúpená: Advokátska kancelária Mgr. Karol Vlasák, s.r.o., so sídlom Jilemnického 2, Trenčín, a 2. Kooperativa poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpená advokátom: JUDr. Baltazár Mucska, so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaniach žalovanej 1. a 2. proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 3. novembra 2021, č.k. 39C/17/2019-135, takto

rozhodol:

- I. Odvolanie žalovanej 1. voči zamietajúcemu výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie o d m i e t a.
- II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. m e n í tak, že žalovaní 1. a 2. s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi sumu 2.000,- eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, s tým, že plnením jedného zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého a vo zvyšku žalobu z a m i e t a.
- III. Žalobcovi priznáva voči žalovaným 1. a 2. nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zaviazal žalovaných 1. a 2. zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 6.000,- eur a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, s tým, že plnením jedného zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého, výrokom II. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a výrokom III. uložil žalovaným 1. a 2. zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu priznanej náhrady.

Rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 11, § 13 ods. 1, 2 a 3, § 100 ods. 1, § 101, § 104, § 427 ods. 1 a 2 a § 853 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník – ďalej len „OZ“, § 4 ods. 2 a 3, § 15 ods. 1 a § 11 ods. 7 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „ZoPZP“), čl. 1 ods. 2 a čl. 3 ods. 1 a 2 prvej Smernice Rady o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (72/166/EHS), čl. 1 ods. 1 druhej smernice Rady 84/5/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a čl. 1 (prvý odsek) tretej smernice Rady 90/232/EHS.

Prvoinštančný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nasledovným skutkovým a právnym záverom: dňa 28.6.2016 bol žalobca zranený pri dopravnej nehode žalovanou 1., ktorá nerešpektovala dopravné značenie STOP na križovatke. Žalobca utrpel zranenia, a to pomliaždenie mäkkých tkanív hlavy, podvrtnutie krčnej chrbtice, pomliaždenie mäkkých tkanív hrudníka vľavo, ľavého ramena, pomliaždenie mäkkých tkanív brušnej steny s pomliaždením a trhlinou sleziny, bez poškodenia puzdra sleziny, pomliaždenie mäkkých tkanív ľavého stehna a predkolenia s odreninami kože na predkolení a pomliaždenie mäkkých tkanív pravého kolena s odreninami kože, vyžadujúce si liečbu spojenú s práceneschopnosťou v trvaní 4-6 týždňov. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobca mal byť od 01.09.2016 oficiálnym zazmluvneným hráčom za mužstvo mužov (hádzaná). Z dohody o brigádnickej práci študenta zo dňa 24.06.2016 vyplynulo, že žalobca mal od 04.07.2016 do 31.08.2016 vykonávať pomocné a prípravné práce na stavbe. Žalobca v konaní tvrdil, že v dôsledku zranení bola jeho športová kariéra zmarená a bol obmedzený v bežnom živote vrátane nemožnosti vykonávania zárobkovej činnosti. Žalobca si u žalovanej 1. predžalobnou výzvou zo dňa 01.06.2018 uplatnil titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do jeho fyzickej integrity ako aj rodinného a súkromného života sumu 6 000,- eur. Žalobca si aj u žalovaného 2. návrhom na urovanie zo dňa 18.07.2018 uplatnil titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do jeho fyzickej integrity ako aj rodinného a súkromného života sumu 6 000,- eur. Nebolo sporné, že žalovaný 2. vyplatil sumu 3.356,- eur titulom bolestného a sumu 2.052,- eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia. Z lekárskeho správ vyplynulo, že žalobca sa má vyhýbať prudkým pohybom a rizikovým aktivitám z hľadiska možného pádu na brucho a t.č. nemôže vykonávať žiadnu športovú aktivitu. Zo znaleckého posudku č. 092/16 zo dňa 14.08.2016 znalca MUDr. Mariána Pamulu vyplynulo, že zranenia si vyžadujú liečbu približne 4 - 6 týždňov, pri komplikáciách zranenia sleziny i dlhšie. Žalobca utrpel pomliaždenie mäkkých tkanív brušnej steny s pomliaždením a trhlinou sleziny, bez poškodenia puzdra sleziny, v danom prípade išlo len o drobné krvácania do sleziny, ktoré pri kontrolnom sonografickom vyšetrení už nebolo viac sledovateľné a takéto zranenie možno z medicínskeho hľadiska hodnotiť ako zranenie ľahké. Zranenie poškodeného doposiaľ nevedlo ku vzniku žiadnych komplikácií, ktoré by sťažili daný zdravotný stav, resp. by poškodeného ohrozovali na živote. Zranenie spôsobuje krátkodobo trvajúcu poruchu zdravia u poškodených. Nález na kolene mal byť stacionárny - chronický, ktorý bol už pred predmetným zranením. Doporučený operačný zákrok na kolene nemá priamu súvislosť s predmetným zranením pri dopravnej nehode. Žalobca bol obmedzený v bežnom spôsobe života hospitalizáciou, bolesťou, šetriacim režimom, fixáciou, vo fyzickej aktivite, v manuálnej práci a činnosti, v pohybe a chôdzi, chôdza sťažená, bol schopný dostupovať na končatiny bez odľahčenia, vhodná podpora palice počas liečby, nebol schopný rýchlej chôdze, dlhších peších prechodov, behu a podobne, počas fixácie mierne kríval, nebol odkázaný na starostlivosť inej osoby, všetky základné životné úkony vykonával síce obmedzene, ale samostatne. Zranenie sleziny by sa malo zhojiť bez trvalých funkčných i kozmetických následkov. Zranením nedošlo ani k priamemu ohrozeniu, ani ku zraneniu životne dôležitého orgánu ľudského tela. Zranenie spôsobilo krátkodobo trvajúcu poruchu zdravia.

Pokiaľ ide o psychický stav žalobcu, z potvrdení a správ psychológa mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca absolvoval sériu psychoterapeutických sedení zameraných na prácu s traumatickým zážitkom s prvkami expozície v období 05-12/2018. Bojí sa jazdiť motorke, aj v aute, v spojitosti s prežitým traumatickým zážitkom sa kontrola nad emóciami oslabuje a dochádza k vzniku nepríjemných, afektívnych, úzkostných reakcií, žalobca je negativisticky ladený pri prežívaní pretrvávajúcich následkov hlavne v podobe nemožnosti pokračovať v aktívnom športovaní. Zo záverov znaleckého posudku č. 6/2020 zo dňa 11.05.2020 znalkyne MUDr. Jolany Múdrej okrem iného vyplýva, že u žalobcu sú prítomné známky posttraumatickej stresovej poruchy ako následok po nehode z roku 2016: flashbacky v podobe snov súvisiacich s nehodou, ktoré sa napriek uplynutiu 4-ročného obdobia od nehody u neho stále objavujú 3-4x do mesiaca, úľaková reakcia - na križovatke automaticky brzdí, napriek tomu, že má prednosť, keď mu do cesty vletí auto, zľakne sa a automaticky brzdí, strhne volant, ak je to auto červené, reakcia je ešte intenzívnejšia, pripomenie mu situáciu nehody a naskočí u neho stresová reakcia organizmu. Prejavilo sa vyhýbanie sa ľuďom - zmena osobnosti po nehode, zostal hanblivý, neistý sám sebou, obáva sa neprijatia novými ľuďmi, neverí si, radšej sa stretáva iba s ľuďmi, ktorých pozná dlhšie a ktorí poznajú jeho, čím sa oberá o možnosť nových kontaktov, známky úzkostne-depresívneho ladenia - nehoda a obmedzenia, ktoré v súvislosti s ňou nastali v jeho živote, veľmi negatívne vplývajú na jeho psychickú pohodu a spokojnosť. Žalobca mal pred sebou sľubne sa rozvíjajúcu profesionálnu športovú kariéru, ktorú mu nehoda úplne zmarila. Musel sa na

novú znevýhodnenú situáciu adaptovať, prijať obmedzenia súvisiace s pohybom, bežným životom, trávením voľného času, bol nútený si nájsť nový životný cieľ, ktorému sa bude venovať. Prežitá nehoda z júna 2016 z psychologického hľadiska významne zasiahla do osobného aj profesionálneho života. V čase nehody bol vo veku, kedy žil aktívnym plnohodnotným životom bez akýchkoľvek obmedzení. Šport, ktorý do nehody vyplňal väčšinu jeho času, mal zo zdravotných dôvodov zakázaný, čo mladý človek v jeho veku, ktorý denne niekoľko hodín aktívne športoval, a teraz sa nemohol hýbať, veľmi ťažko znášal. Tieto skutočnosti sa negatívne odzrkadlili na jeho psychickom stave - trpel depresiami a úzkosťami. Zákaz športovej činnosti a kompenzácia následkov nehody nadmernou konzumáciou jedla viedli k nadváhe, ktorá v neposlednom rade tiež negatívne ovplyvnila jeho spoločenský život. Žalobca navštevuje psychologickú ambulanciu za účelom psychoterapeutických sedení od roku 2020 až do súčasnosti. Sedenia sa konajú v pravidelných 3-týždňových intervaloch. V rámci psychoterapie pracuje na zvládaní úzkostných stavov ako následok prežitej autonehody.

Medzi stranami sporu bolo sporné, či došlo k zásahu do osobnosti žalobcu konaním žalovanej 1., či je daný nárok aj voči žalovanému 2., ďalej či je nárok premlčaný. Sporný bol samotný nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy (subsidiarita vo vzťahu nárokov na nemajetkovú ujmu a sťaženia spoločenského uplatnenia) bola aj výška nároku žalobcu, žalovaný 2. tvrdil, že je neprimeraná, žalovaná 1. namietala degeneratívne zmeny na kolene. Pokiaľ ide o námietku premlčania, súd prvej inštancie mal za to, že v prejednávanej veci zásah do práv žalobcu nastal momentom dopravnej nehody, teda dňa 28.06.2016. Žalobca mohol svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch aj voči poisťovateľovi vykonať prvýkrát 29.06.2016, no v zmysle § 104 Občianskeho zákonníka premlčacia doba začala plynúť až 28.06.2017. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila dňa 28.06.2020. Žalobca žalobný návrh na súde podal dňa 13.05.2019, teda v rámci plynutia premlčacej doby. Uplatnenie námietky premlčania nebolo dôvodné. Zákon posúva začiatok plynutia premlčacej lehoty na deň, ktorý je svojím číselným označením zhodný s číselným označením dňa, v ktorom došlo k poistnej udalosti. Medzi týmito dvoma dňami, t. j. dňom poistnej udalosti a dňom začatia a plynutia premlčacej lehoty však musí uplynúť jeden rok. Táto osobitná jednoročná lehotá je ustanovená na to, aby v rámci nej mohlo dôjsť k skončeniu vyšetrovania poistnej udalosti, a predstavuje tak zvýšenú právno-ochrannú funkciu súkromného poistného práva. Z pohľadu súdu prvej inštancie je nelogické rozlišovanie plynutia premlčacej doby pri dvoch zodpovednostných subjektoch rozdielne. Ak žalovaná 1. zodpovedá v rámci trojročnej premlčacej doby a žalovaný 2. zodpovedá za žalovanú 1., nie je účelom právnej úpravy, aby sa žalovaný 1. zbavil právnej zodpovednosti poukazom na dvojročnú premlčaciu lehotu vo vzťahu k nemu. Ak podľa okolností konkrétneho prípadu, zodpovedá poškodenému za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla, potom za použitia analógie (§ 853 Občianskeho zákonníka) zodpovedá tento prevádzkovateľ (aj) za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osoby (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 3Cdo 228/2012).

Nemajetkovou ujmu v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 OZ je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Takáto ujma sa teda bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Treba ju preto odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami (pozri § 16 OZ) a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje podľa iných predpisov (pozri § 444 OZ). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 OZ je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy a s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnnejšiu občianskoprávnú ochranu osobnosti fyzickej osoby. Podľa rozhodnutia NS SR z 28. mája 2014 sp. zn. 7 Cdo 65/2013, je možné pri poškodení zdravia uplatňovať popri sebe nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv podľa § 11 a nasl. OZ a nárok na náhradu škody podľa § 420 a nasl. OZ, resp. § 444 OZ, pretože uplatnením každého z týchto nárokov sa odškodňuje (zmiernuje) obsahovo iná ujma na strane dotknutej osoby. Právo na ochranu osobnosti primárne poskytuje ochranu pred zásahmi do psychicko-morálnej integrity osoby, pričom právo na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia poskytuje prevažne ochranu pri zásahoch do fyzickej integrity jednotlivca. Tieto nároky sledujú ochranu rôznych záujmov je preto potrebné považovať za rovnocenné a samostatné. Nie je možné vylúčiť,

že jedným konaním budú súčasne naplnené predpoklady zodpovednosti za zásah do osobnostných práv ako aj podmienky na náhradu škody. Medzi ochranou osobnosti a náhradou škody na zdraví nie je vzťah subsidiarity, ale skôr komplementarity, žalobca bol oprávnený uplatniť nárok na náhradu škody, ako aj na ochranu osobnosti z rovnakých skutkových okolností. Napriek uvedenému žalobca nepreukázal, že v dôsledku konania žalovanej 1. došlo k ukončeniu jeho športovej kariéry, ku ktorej, ako vyplýva zo záverov znalca, mohlo dôjsť aj inak. Žalobca však navyše tvrdil, že sa bojí sa viesť motorové vozidlá, od nehody nejazdí na motorke - má psychický blok, má nekvalitný spánok s nočnými morami z prežitej traumy, budí sa počas spánku a ráno vstáva unavený a bez energie, čo aj preukázal. Žalovaná 1. je v tejto časti pasívne legitimovaným subjektom v konaní, zodpovedným za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu. Následkom tohto neoprávneného zásahu sú negatívne pocity žalobcu. Tento zásah bol objektívne spôsobilý zasiahnuť do ochrany osobnosti žalobcu a vyvolať nemajetkovú ujmu u žalobcu, ktorá spočívala v porušení jeho práva na ochranu súkromia, rodinného života. Medzi uvedeným neoprávneným zásahom a dotknutím osobnostnej sféry žalobcu je i bezprostredný vzťah príčiny a následku. Žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1, posledná časť vety Občianskeho zákonníka, ani trestná sankcia nepostačujú na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobcu, ktorého právo na ochranu osobnosti bolo neoprávneným zásahom porušené. Upustenie od neoprávnených zásahov, či odstránenie uskutočnených zásahov neprichádzajú do úvahy, keď zásah žalovanej 1. už netrvá, na odstránení následkov zásahu síce žalobca pracuje psychologickou, či psychiatrickou intervenciou, no žalovaná 1. toto nedokáže ovplyvniť, isté zadosťučinenie môže predstavovať trestné odsúdenie, ospravedlnenie žalovanej 1. žalobcovi v konaní preukázané nebolo, uvedené však neznamená, že ide o primerané zadosťučinenie. Pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zakotvuje dve kritériá, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a ďalej okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Podľa súdnej praxe musia byť zisťované okolnosti na strane postihnutej osoby, ale aj pasívne legitimovaného subjektu. Pokiaľ ide o okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo, išlo o zavinené protiprávne konanie žalovanej 1., nedbanlivostného charakteru. Súd zohľadnil uvedené skutočnosti pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy a priznal žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 6.000,- eur, pričom poukázal na to, že aj žalovaný túto sumu považoval za primeranú a to vo vzťahu k oboj žalovaným. V prejednávanej veci teda v súlade s právnym názorom Súdneho dvora EÚ, keďže zodpovednosť poisteného z § 11 a 13 Občianskeho zákonníka vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, na túto zodpovednosť sa vzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice, ktorým je v našich podmienkach zákon č. 381/2001 Z. z. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla podľa zák. č. 381/2001 Z. z., § 4 ods. 2. Žalovaný 2. je preto tiež pasívne legitimovaným subjektom v konaní. Hoci žalovaný 2. namietal nedostatok pasívnej vecnej legitimácie, táto otázka už bola vyriešená, viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016 uverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 8/2018 pod č. 61, tak, že: Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Žalobca má právo na náhradu nemajetkovej ujmy proti žalovanému 1., ale aj žalovanému 2., hoci plnenie môže dostať len raz. Preto súd určil, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého. Žalobca nepreukázal ukončenie športovej kariéry v dôsledku konania žalovanej 1., keď k nej mohlo dôjsť aj inak (degeneratívne zmeny na kolene), resp. žalovaná 1. vyvrátila tvrdenie žalobcu, záver všeobecného lekára bol vyvrátený predložením znaleckého posudku, športový klub taký dôkaz poskytnúť nemôže, keď buď vychádza z tvrdení žalobcu alebo nedisponuje odbornou spôsobilosťou na posúdenie príčiny a následku, na základe čoho žalobu vo zvyšnej časti zamietol (výrok II.). Žalobca však preukázal psychickú nepohodu, ktorú zažíva už vyše piatich rokov. Nemajetková ujma žalobcu spočíva nielen v spôsobilosti konania žalovanej 1. zasiahnuť do práv žalobcu ako objektívnej stránke konania, ale subjektívne tiež v pocitoch žalobcu, ktoré si v dôsledku konania žalovanej 1. musí vytrpieť. Aj rozhodovacia prax ESLP pri priznávaní nemajetkovej ujmy prihliada na morálnu škodu, za ktorú považuje pocity existenčnej neistoty, stresu, depresie, nemohúcnosti, nespravodlivosti, akejkol'vek bolesti, zlosti a obťažovania, ktoré si poškodená strana musela vytrpieť. Pokiaľ ide o osobu žalovanej 1., súd skonštatoval, že nejde o sumu likvidačnú. Žalovaná 1. síce uviedla, že v jej možnostiach nie je žiadna suma, no je riadne zamestnaná s platom 1.410,- eur brutto, za 12 mesiacov 16.000,- brutto, vlastní

jednoizbový byt. Súd je naopak názoru, že je v jej možnostiach, aby žalobcovi nahradila nemajetkovú ujmu. Pokiaľ ide o žalovaného 2., uvedené je vo vzťahu k nemu bezpredmetné.

O trovách konania súd rozhodol tak, že žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, pričom spôsob plnenia má byť rovnaký, ako v prípade splnenia povinnosti vo veci samej. Žalobca mal úspech v plnom rozsahu z dôvodu, že výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. 2. 2021, sp. zn. III. ÚS 475/2018-31, podľa ktorého zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 OSP. Záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 CSP súdom nie je v súlade s ústavou.

Voči výroku I. a III. rozsudku podal odvolanie žalovaný 2. z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP a žiadal, aby odvolací súd v napadnutej časti rozsudok zmenil tak, že žalobu voči žalovanému 2. zamietne alebo aby rozsudok v napadnutej časti zrušil a vrátil na ďalšie konanie a priznal žalovanému 2. voči žalobcovi náhradu trov konania v celom rozsahu. Zároveň žiadal o priznanie trov odvolacieho konania.

V odvolaní uviedol, že súd sa nesprávne vysporiadal so vznesenou námietkou premlčania. Zákon o povinnom zmluvnom poistení jednoznačne v ustanovení § 15 ods. 2 ustanovuje, že na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. Primárne toto ustanovenie hovorí o škode a nie o náhrade nemajetkovej ujmy, a preto nemožno aplikovať inštitút premlčania nemajetkovej ujmy na premlčanie nemajetkovej ujmy, ktorá je pri takomto posúdení vyhodnotená ako škoda na účely Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Zákon o povinnom zmluvnom poistení nepozná náhradu nemajetkovej ujmy, ale len inštitút náhrady škody a presne ustanovuje v ustanovení § 4, čo sa nahrádza prostredníctvom jeho ustanovení. Vo vzťahu k uplatnenej náhrade nemajetkovej ujmy nie je možné prijať záver o aplikácii ustanovenia § 104 Občianskeho zákonníka, a teda: „Pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.“ Tento záver konajúceho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, kedy konajúci súd nesprávne prijal záver, že ide o plnenie z poistenia. Predmetné ustanovenie sa aplikuje iba vtedy ak ide o plnenie z poistenia medzi subjektmi, účastníkmi poistného právneho vzťahu, a to medzi poisteným a poisťovateľom, kedy je plynutie premlčacej doby posunuté z dôvodu nevyhnutnosti prešetrenia poistnej udalosti a zohľadnenie prípadu, či sa naň vzťahuje poistné krytie v zmysle poistných podmienok a práva a povinností vyplývajúce z poistnej zmluvy. Tento záver súdu je absolútne neudržateľný aj s poukazom na ustanovenie § 15 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti. Vzhľadom na uvedené a najmä na skutočnosť neexistencie poistného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 2. je aplikácia ustanovenia § 104 Občianskeho zákonníka neprípustná. K tvrdenému zásahu do práv žalobcu došlo dňa 28.06.2016, kedy tento moment je potrebné považovať za vedomosť o výške škody a o tom, kto ju spôsobil. K riadnemu uplatneniu nároku voči žalovanému 2. došlo podaním žaloby dňa 13.05.2019, teda po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 28.06.2018. V zmysle uvedených skutočností máme za to, že zo strany konajúceho súdu došlo k nesprávne právnemu posúdeniu veci a interpretácii právnej normy (ustanovenia § 101 a 104 Občianskeho zákonníka) na predmetný skutkový stav.

Žalovaný 2. ďalej v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie že priznal nemajetkovú ujmu napriek tomu, že nárok na ňu nebol preukázaný a skutočnosť, že priznal nemajetkovú ujmu na pokrytie dopadu do spoločenského a rodinného života žalobcu, ktoré už boli odškodnené cez iné inštitúty právneho poriadku. Žalobcovi bola zo strany Žalovaného 2. vyplatená náhrada za bolestné a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia. Súd prvej inštancie sa nedostatočne vypořiadal so skutočnosťou, že náhrada škody na zdraví a náhrada nemajetkovej ujmy sú dva samostatné nároky, ktorých dôvod náhrady musí byť odlišný. Žalobca v priebehu konania uvádzal dopad nehodovej udalosti na jeho zdravotný stav, a zdôrazňoval skutočnosti ako mu zdravotný stav sťažil jeho spoločenský a rodinný život. Aj s

poukazom na vyššie uvedené zákonné definície nárokov má za to, že jednotlivé zložky práva, ktoré si žalobca uplatňoval v konaní titulom náhrady nemajetkovej ujmy, mu už odškodnené raz boli inštitútom určeným na pokrytie týchto nárokov. Tým, že konajúci súd žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy na základe totožných tvrdení s tými, ktoré boli rozhodujúce pre náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, došlo k duplicitnej náhrade tých istých nárokov, a teda k porušeniu zásady „ne bis in idem“. Náhrada nemajetkovej ujmy je v týchto prípadoch len výnimočnou alternatívou, kedy by v konkrétnom prípade došlo aj k iným zásahom do sféry poškodeného za aké nebol už odškodnený; tie musí preukázať a zdôvodniť. Správny a zákonný postup súdu mal smerovať k dvom rovnocenným alternatívam ad1) ak sa náhrada nemajetkovej ujmy opiera o rovnaké dôvody/dôsledky ako náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, tak náhradu nemajetkovej ujmy nepriznať; ad2/ ak by boli v konaní osvedčené iné dôvody (od náhrady spoločenského uplatnenia), potom rozhodovať o výške nemajetkovej ujmy, ale len na základe týchto dôvodov. V prejednávanej veci bolo potrebné prihliadnuť na to, že pri poškodení zdravia žalobcu nedošlo k život ohrozujúcemu zraneniu, nebol poškodený životne dôležitý orgán, nedošlo k ťažkej ujme na zdraví. Išlo o zranenia s priemernou a primeranou dobou liečenia. V uvedenom kontexte je uplatnená, resp. priznaná suma neprimeraná, kedy sa pozostalým po obetiach priznávajú rádovo nižšie náhrady nemajetkovej ujmy. Rovnako nižšie sumy sa poskytujú osobám, ktoré utrpeli devastačné zranenia, ktoré ich diskvalifikujú zo spoločenského života. V záveroch predloženého znaleckého posudku č. 6/2020 vo veci posúdenia psychických následkov na zdraví po nehode z roku 2016 je konštatované, že u žalobcu sú prítomné znaky posttraumatickej stresovej poruchy – uvedené možno nesporne subsumovať pod náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia – v zmysle Zákona č. 437/2004 položka č. 255. Vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií (overené príslušným psychiatrickým pracoviskom). Žalovaný 2. zastáva názor, že prvostupňový súd v rozpore so zákonom neuviedol aké skutočnosti považoval za preukázané, ktoré za preukázané nepovažoval, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odôvodnenie je teda nepreskúmateľné. Vada konania spočívajúca v nedostatočnom odôvodnení rozsudku je v zmysle ustálenej judikatúry vo svojej podstate porušením základného práva účastníka na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Zákona č. 460/2001 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Pokiaľ ide o výrok III. napadnutého rozsudku, podľa žalovaného 2. konajúci súd nesprávne rozhodol o výške trov konania, kedy na základe nároku, t.j. tarifnú odmenu považoval výšku sumy rovnajúcej sa úspechu v spore. Žalobca zastúpený právnym zástupcom si v konaní uplatňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Pre priznanie trov konania je potrebné aplikovať ustanovenie § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb: „Vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov alebo vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva je tarifnou hodnotou 1000 eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy, a 2000 eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy.“ Vzhľadom na uvedené rozhodnutie o trovách je nesprávne a právne neudržateľné.

Voči rozsudku v celom jeho rozsahu podala odvolanie aj žalovaná 1. z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP a žiadala, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie alebo rozhodnutie zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanej 1. náhradu trov konania vo výške 100%.

V odvolaní uviedla, že posudok MUDr. Múdrej bol vypracovaný až 4 roky po nehode a iba opisuje to, čo uvádza žalobca, pričom exaktne nepreukazuje, že by jeho súčasný psychický stav bol poškodený následkom dopravnej nehody. Žalobca navyše sám v podanej žalobe uviedol, že sa neliečil predpísanými medikamentmi, ale svoj stav kompenzoval zvýšeným apetitom. Odmietnutie liečby žalobca neuviedol na žiadnom vyšetrení u psychológa, ani znalkyni. Svojevoľné odmietnutie liečby však nemožno transformovať na zavinenie žalovanej 1. a požadovať od nej náhradu za nemajetkovú ujmu.

K odvolaniam žalovaných 1. a 2. sa vyjadril stručne žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne a uviedol, že považuje podané odvolania žalovaného 1. ako i žalovaného 2. za účelové a nedôvodné a preto navrhuje odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektami, zároveň stranami, v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (s výnimkou odvolania žalovanej 1. voči výroku II. napadnutého rozsudku) (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolaní (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolania žalovaných 1. a 2. (v časti, kde odvolanie žalovanej 1. nebolo odmietnuté) sú čiastočne dôvodné, čo bolo dôvodom na zmenu napadnutého rozhodnutia (§ 388 CSP).

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je posúdiť napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcej časti v kontexte odvolacích dôvodov uplatnených žalovanými 1. a 2., a to so zameraním na posúdenie, či súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam a správne právne posúdil nárok žalobcu na náhradu uplatnenej nemajetkovej ujmy. Vo výroku II. napadnutý rozsudok nadobudol právoplatnosť, teda nepodliehal odvolaciemu prieskumu.

Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 386 písm. b) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

Žalovaná 1. podala odvolanie voči celému rozsudku. Pokiaľ ide o výrok II. napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá, uvedené nemožno považovať za rozhodnutie v neprospech žalovanej 1., preto súd odvolanie žalovanej 1. voči výroku II. rozsudku odmietol (výrok I.).

Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 104 OZ, pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

Podľa § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 až 3 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. (ods. 2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (ods. 3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 2 ods. 1 a 2 zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, bolesť je ujma spôsobená poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov. (ods. 2) Sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len „následok“).

Esenciálnou odvolacou námietkou žalovaného 2. bolo, že súd prvej inštancie nesprávne právne vec posúdil, keď priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu na pokrytie dopadu následkov dopravnej nehody do jeho spoločenského a rodinného života, pričom tieto už boli odškodnené cez iné inštitúty právneho poriadku, a to vyplateným bolestným a náhradou sťaženia spoločenského uplatnenia. Tu odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne uzavrel, že medzi inštitútmi náhrady nemajetkovej ujmy, bolestným a sťažením spoločenského uplatnenia je potrebné dôsledne rozlišovať. V súdnej praxi v obdobných prípadoch najčastejšie dochádza k priznaniu náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým, ktorí následkom dopravnej nehody (alebo inej udalosti spôsobujúcej poškodenie zdravia) prišli o blízku osobu. V uvedených prípadoch je zreteľné, že náhrada nemajetkovej ujmy pozostalým predstavuje finančné odškodnenie alebo kompenzáciu zásahu do súkromného a rodinného života pozostalých spôsobeného stratou blízkej osoby. V prípade žalobcu však ide priamo o osobu, ktorá utrpela poškodenie zdravia. Je nepochybné, že aj samotnému poškodenému môže vzniknúť popri nároku na bolestné a náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia, aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy (pozri napr. rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo 65/2013). Inštitúty bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia slúžia na odškodnenie subjektu, ktorý utrpel škodu na zdraví a sú náhradou tzv. nemateriálnej ujmy - majú slúžiť na to, aby si poškodený mohol obstaráť náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných úrazom. Ide o náhradu poskytovanú za trvalé následky vyvolané škodou na zdraví, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú možnosti poškodeného uplatniť sa v ďalšom spoločenskom živote, t. j. náhrada za dôsledky poškodenia zdravia v pracovnom, kultúrnom, súkromnom ale napríklad aj športovom živote, teda náhradu všestranných obmedzení poškodeného v rôznych sférach jeho života, pri plnení jeho rôznych spoločenských úloh, ktoré sa prejavili ako dôsledok poškodenia zdravia. Naproti uvedenému náhrada nemajetkovej ujmy odškodňuje zásah do osobnostných práv poškodeného subjektu, v podobe zmiernenia následkov zásahu do súkromného a rodinného života. Otázkou, na ktorú sa odvolací súd primárne zamerlal bolo posúdenie, či súd prvej inštancie vychádzal zo správnych skutkových zistení a tieto správne posúdil ako odôvodňujúce priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 6.000,- eur.

Žalobca odôvodnil svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy tým, že následkom nehody stratil schopnosť ďalej aktívne športovať, dôsledkom čoho bola zmarená jeho kariéra profesionálneho hádzanára. Utrpel doživotnú traumu, ktorá sa prejavuje strachom a úzkosťou pri šoférovaní, úľakovými reakciami, depresívnymi stavmi spôsobenými nutnosťou hľadania nového zmyslu života a prekonania radikálnej zmeny jeho života v dôsledku straty kľúčových aktivít. Ďalej tiež strata zárobkovej činnosti, ktorú mal dohodnutú ako brigádu. Súd prvej inštancie správne posúdil, že žalobca nepreukázal ukončenie športovej kariéry v dôsledku konania žalovanej 1., keď k nej mohlo dôjsť aj inak (pre degeneratívne zmeny na kolene). Tu odvolací súd dodáva, že strata športovej kariéry (pokiaľ by aj žalobca preukázal, že nastala výlučne dôsledkom utrpených zranení následkom dopravnej nehody), ako aj strata zárobku tým, že sa žalobca nemohol zúčastniť dohodnutej brigády, predstavujú životné obmedzenia vyvolané úrazom vo sfére spoločenského života žalobcu a jeho uplatnení v spoločnosti, spadajú do náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia, ktorá žalobcovi bola vyplatená.

Pokiaľ ide o psychické útrapy žalobcu, ktoré sa prejavili ako posttraumatická porucha, tu musí dať súd za pravdu žalovanému 2., že uvedený následok dopravnej nehody takisto spadá pod náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré už žalobcovi vyplatené bolo. Ust. § 2 ods. 2 zák. č. 437/2004 Z. z. definuje sťaženie spoločenského uplatnenia ako stav v súvislosti s poškodením na zdraví,

ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len „následok“). Z uvedeného ustanovenia nevyplýva, že tieto nepriaznivé následky sa prejavujú výlučne vo fyzickej sfére poškodeného. Nemožnosť plnohodnotného uspokojovania životných a spoločenských potrieb poškodeného, prípadne plnenia jeho spoločenských úloh nemusí byť vyvolaná len fyzickými obmedzeniami spôsobenými poškodením zdravia, ale aj obmedzeniami psychického charakteru. Tu odvolací súd poukazuje, že samotná posttraumatická porucha, ktorá sa vyvinula u žalobcu v rámci odškodnenia by v prípade, ak by ju posudkový lekár vyhodnotil ako vážnu duševnú poruchu vzniknutú pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií (pol. 255 prílohy zák. č. 437/2004 Z. z.), spadala pod inštitút bolestného. Následky v podobe strachu zo šoférovania, pocitov menejcennosti v spoločnosti, prípadne iné prejavy posttraumatickej stresovej poruchy žalobcu, ktoré majú dopad na jeho každodenný život, majú charakter sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré žalobcovi už bolo kompenzované.

Nemožno však opomenúť, že následky predmetnej dopravnej nehody mali výrazný dopad na súkromný a rodinný život žalobcu. Ide o mladého človeka - študenta, ktorý utrpel zranenia vo fáze života, kde prevažnú časť svojho času venoval športu, štúdiu, stretávaniu sa s rovesníkmi, jazde na motorkách a príprave na svoje budúce pôsobenie na pozícii hádzanára. Od detstva bol rodičmi, najmä otcom, vedený k cyklošportu, motokrosu a rôznym kolektívnym športom, na ktoré mal nadanie. Na turnajoch v hádzanej dosahoval pravidelne výborné výsledky (zlatá medaila v školských rokoch 2013/2014 a 2014/2015, najlepší hráč sezóny atď.). V júni 2016 mu bolo ponúknuté uzavretie profesionálnej zmluvy v hádzanárskom družstve. Podľa záverov znalkyne MUDr. Jolany Múdrej, sa žalobca musel na novú znevýhodnenú situáciu adaptovať, prijať obmedzenia súvisiace s pohybom, bežným životom, trávením voľného času, bol nútený si nájsť nový životný cieľ, ktorému sa bude venovať. Prežitá nehoda z júna 2016 z psychologického hľadiska významne zasiahla do osobného aj profesionálneho života. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie v tom smere, že následky dopravnej nehody, ktorú zavinila žalovaná 1., predstavovali taký zásah do rodinného a súkromného života žalobcu, ktorého intenzita odôvodňuje priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Odvolací súd dodáva, že z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobcov súkromný a rodinný život sa následkami nehody výrazne zmenil. Žalobca mal v čase nehody len 16 rokov, väčšine aktivít, ktorým sa venoval a predstavovali vo svojej podstate náplň jeho života, už nebolo možné sa po nehode venovať. Žalobca prišiel o životnú perspektívu, ktorú videl v aktívnom športe a od základov bol nútený zmeniť svoje životné smerovanie a ciele, a to všetko v citlivom veku dospievania. Intenzívne prežívanie uvedených negatívnych životných zmien sa napokon prejavilo aj v pravidelnom navštevovaní psychológa, čo bolo v konaní preukázané. Uvedené obmedzenia doterajšieho rodinného a súkromného života a nútenú transformáciu životných cieľov u žalobcu odvolací súd hodnotí ako zásah do osobnostných práv žalobcu na súkromný a rodinný život s prihliadnutím na vyššie popísané osobitosti prípadu v takej intenzite, ktorá odôvodňuje odškodnenie formou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Pokiaľ však ide o výšku samotného odškodnenia, žalobca sa domáhal sumy vo výške 35.000,- eur, pričom súd prvej inštancie považoval za primeranú sumu vo výške 6.000,- eur. Hoci sa odvolací súd plne stotožňuje s kritériami, ktoré pri určení výšky nemajetkovej ujmy posúdil súd prvej inštancie (bod 122. až 126. odôvodnenia napadnutého rozsudku), priznaná suma vo výške 6.000,- eur je z pohľadu odvolacieho súdu neprimerane vysoká. Zo štatistických údajov náhrady nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia zverejnenými Národnou bankou Slovenska v rokoch 2016 až 2020 bola priemerná výška priznanej náhrady poškodeným vo výške 4.500,- eur. Hoci výška peňažného zadosťučinenia je predmetom voľnej úvahy súdu, je potrebné zohľadniť závažnosť vzniknutej ujmy, okolnosti, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu, či pôvodca zásahu poskytol poškodenej osobe morálne, alebo finančné zadosťučinenie a v neposlednom rade prihliadnúť na osobitosti prípadu. V danom prípade bolo potrebné zohľadniť, že žalovaná 1. zavinila dopravnú nehodu z nebanlivosti, nie úmyselne, žalobca je osoba mladšieho veku, pričom jeho zranenia nie sú trvalého charakteru a do budúca je predpoklad, že žalobca nájde plnohodnotné životné uplatnenie. Hoci, ako odvolací súd uviedol v bode 24. odôvodnenia, žalobcov súkromný život bol značne ovplyvnený následkami dopravnej nehody, nič nenasvedčuje tomu, že by v budúcnosti žalobca nemohol dosahovať ním stanovené ciele, rozvíjať aktivity a plnohodnotne tráviť spoločný čas v kruhu rodiny a priateľov. Podľa znalca MUDr. Mariána Pamulu, zranenie žalobcu spôsobilo krátkodobu trvajúcu poruchu zdravia. S prihliadnutím na uvedené,

nie je možné priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške presahujúcej priemernú priznanú náhradu podľa štatistických údajov Národnej banky Slovenska v rokoch 2016 – 2020, ale naopak, je na mieste ju primerane znížiť s prihliadnutím na to, že poškodenie zdravia žalobcu a jeho následky nemajú trvalý charakter, zásah do súkromného a rodinného života žalobcu mal teda skôr krátkodobý, niekoľko rokov trvajúci charakter, čo odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy najviac vo výške 2.000,- eur.

Ďalšou odvolacou námietkou žalovaného 2. bolo nesprávne právne posúdenie premlčania uplatneného nároku súdom prvej inštancie. Podľa žalovaného 2. nejde o plnenie z poistenia a aplikácia ustanovenia § 104 OZ je nepripustná. K tvrdenému zásahu do práv žalobcu došlo dňa 28.06.2016, kedy tento moment je potrebné považovať za vedomosť o výške škody a o tom, kto ju spôsobil. K riadnemu uplatneniu nároku voči žalovanému 2. došlo podaním žaloby dňa 13.05.2019, teda po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 28.06.2018.

K otázke premlčania odvolací súd dáva do pozornosti uznesenie NS SR publikované pod R 3/2022, podľa ktorého právo na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vzniknutej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode motorovým vozidlom je nárokom hrazeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Premlčacia doba na jeho uplatnenie začína plynúť rok po poistnej udalosti (§ 104 Občianskeho zákonníka). Hoci v danom prípade išlo o nemajetkovú ujmu vzniknutú usmrtením blízkej osoby, analogicky je potrebné závery NS SR aplikovať aj v prejednávanej veci, ktorá sa v podstate inštitútu nemajetkovej ujmy nijako neodlišuje. Súčasne treba podotknúť, že ide o právo majetkovej povahy a premlčuje sa v trojročnej premlčacej dobe. Nakoľko k dopravnej nehode došlo 28.06.2016 a žaloba podaná dňa 13.05.2019, je nepochybné, že závery súdu prvej inštancie o tom, že nárok žalobcu premlčaný nie je, sú správne.

Pokiaľ ide o námietku žalovanej 1. voči znaleckému posudku MUDr. Múdrej v tom smere, že bol vypracovaný až 4 roky po nehode a iba opisuje to, čo uvádza žalobca, odvolací súd uvádza, že z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovaná 1. v konaní predložila iný znalecký posudok, alebo iný dôkaz, ktorý by závery MUDr. Múdrej spochybnil alebo vyvrátil, nebol preto dôvod, aby súd prvej inštancie z predmetného posudku nevychádzal.

Ďalšia odvolacia námietka žalovanej 1. spočívala v tom, že súd prvej inštancie nezohľadnil, že žalobca sám v podanej žalobe uviedol, že sa neliečil predpísanými medikamentmi, ale svoj stav kompenzoval zvýšeným apetítom. Svojevoľné odmietnutie liečby však nemožno transformovať na zavinenie žalovanej 1. a požadovať od nej náhradu za nemajetkovú ujmu. Tu má odvolací súd za to, že odmietnutie užívania medikamentov, prípadne kompenzovanie si stavu zvýšeným apetítom u žalobcu, nemá a ani nemôže mať nijaký vplyv na to, aký dopad mali žalobcove zranenia na jeho súkromný a rodinný život. Rozhodujúcim pritom je, že k negatívnemu dopadu na žalobcov život vôbec došlo a nie to, akým spôsobom sa žalobca (ne)snažil zmierniť uvedené následky.

Odvolací súd nepovažuje za správny názor ani názor žalovaného 2., podľa ktorého napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatočné odôvodnenie. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie vo svojom rozsudku jasne uviedol, aký skutkový stav zistil, prečo považoval za preukázaný nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, správne poukázal na prísl. ustanovenia Občianskeho zákonníka, v rozsudku ich primerane vyložil a aplikoval na konkrétnu vec. Súdne rozhodnutie, ktoré stručne a jasne objasní podstatu sporu a závery súdu (v rozsahu vyžadovanom § 220 ods. 2 CSP), nemožno považovať za arbitrárne. Okolnosť, že jednotlivé právne závery súdu prvej inštancie nepovažuje odvolací súd za správne, neznamená ešte jeho nepreskúmateľnosť.

S poukazom na uvedenú argumentáciu potom odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I. s použitím § 388 CSP zmenil tak, že zaviazal žalovaných 1. a 2. zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.000,- eur s tým, že plnením jedného zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého a vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.).

Podľa § 396 ods. 1 a 2 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. (ods. 2) Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Podľa § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov alebo vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva je tarifnou hodnotou 1000 eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy, a 2000 eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy.

Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Podľa žalovaného 2. súd prvej inštancie rozhodol trovách konania nesprávne, keď vo veci neaplikoval vyššie cit. ust. § 10 ods. 8 vyhl. č. 655/2004 Z.z.

Ak odvolací súd mení rozhodnutie súdu prvej inštancie, rozhodne vo svojom rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, opäť i o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania. V uvedenom nároku, ktorý tvorí jeden celok, musí byť premietnutý úspech strany v celom konaní, ktorý závisí od zmeňujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu. Podľa nálezu ÚS SR sp. zn. III. ÚS 475/2018 (13/2021), zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne celkom odchyliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 Civilného sporového poriadku súdom nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Z obsahu samotného nálezu je zrejmé, v prejednávanej veci išlo takisto o náhradu nemajetkovej ujmy. Odvolací súd sa plne stotožňuje so závermi ÚS SR, avšak nemožno ignorovať, že ust. § 10 ods. 8 cit. vyhlášky stanovuje tarifnú hodnotu vo výške 2.000,- eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy podľa Občianskeho zákonníka. Tu je potrebné dať do pozornosti, že vyhláška č. 655/2004 Z.z. sa týka výlučne výpočtu náhrady trov právneho zastúpenia, nie celkovej náhrady trov konania. Preto odvolací súd dospel k záveru, že berúc na zreteľ vyššie uvedené závery ÚS SR, bolo potrebné žalobcovi, ktorý bol úspešný v rozsahu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy stanovenej voľnou úvahou súdu, bolo potrebné priznať voči žalovaným 1. a 2. nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v plnom rozsahu, pričom pokiaľ pôjde o výpočet výšky náhrady trov právneho zastúpenia, o ktorej samostatným uznesením rozhodne vyšší súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP, v danom prípade tarifná hodnota podľa ust. § 10 ods. 8 vyhl. č. 655/2004 Z.z. plne korešponduje s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. (výrok III.)

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).